

МАТЕРИАЛИ ЗА IV МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

«НАУЧНИ ДНИ – 2008»

МАТЕРИАЛИ
ЗА IV МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦИЯ

1–15 април 2008 година

НАУЧНИ ДНИ – 2008

Икономики

Том 4

София
«Бял ГРАД-БГ» ООД
2008

4

ИКОНОМИКИ

МАТЕРИАЛИ
ЗА IV МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
«НАУЧНИ ДНИ – 2008»

1-15 Април 2008 година

Том 4
Икономики

София
«Бял ГРАД-БГ» ООД
2008

То публикува «Бял ГРАД-БГ» ООД, Република България, гр.София, район «Триадица», бул. «Витоша» №4, ет.5

Материали за 4-а международна научна практична конференция, «Научни дни», - 2008.

Том 4. Икономики. София. «Бял ГРАД-БГ» ООД - 112 стр.

Редактор: Милко Тодоров Петков

Мениджър: Надя Атанасова Александрова

Технически работник: Татяна Стефанова Тодорова

Материали за 4-а международна научна практична конференция, «Научни дни», 1-15 Април, 2008 на икономики.

За ученици, работници на проучвания.

Цена 10 BGLV

ISBN 978-966-8736-05-6

© Колектив на автори, 2008
© «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2008

ИКОНОМИКИ

ИКОНОМИКАТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Слободянюк І.В., к.е.н. Богацька Н.М.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Транзитивна економіка України характеризується відсутністю необхідних умов для нормального функціонування підприємств. Характерним є нестача коштів, наявність великої дебіторської та кредиторської заборгованості і, як наслідок, – хронічна неплатоспроможність підприємств. Для розробки адекватної стратегії особливого значення набуває ефективно проведений фінансовий аналіз діяльності підприємства та врахування результатів цього аналізу.

Методичні основи кількісного виміру та оцінки фінансового стану підприємств і трактування його сутності зафіксовано також і в нормативних актах відповідних міністерств (відомств). Серед науковців, які приділили значну увагу дослідженню фінансового стану підприємств, слід виділити таких як І.Т. Балабанов, Л.А. Бернстайн, І. О. Бланк, Ю. Брігхем, Л. Гапенські, Т.Р. Карлін, А.П. Ковальов, В. В. Ковальов, Г. Крамаренко, М.Н. Крейніна, Л.А. Лахтіонова, Г.В. Савицька, В.Т. Савчук, О.С. Стоянова, Р. Холт, А.Д. Шеремет та інші.

Приватні показники призначені для більш поглибленої, деталізованої оцінки фінансового стану підприємства за напрямками аналізу і зміни цього стану за рахунок дії відповідних факторів. При цьому виділяються такі напрямки аналізу фінансового стану: аналіз ліквідності, аналіз платоспроможності, аналіз фінансової стійкості, аналіз ефективності діяльності. Відповідно перелік приватних показників включає: приватні показники ліквідності підприємства: 1) коефіцієнт абсолютної ліквідності; 2) приватні показники платоспроможності: коефіцієнт платоспроможності за рахунок інвестиційної діяльності; коефіцієнт поточної платоспроможності; 3) приватні показники фінансової стійкості: коефіцієнт незалежності у формуванні запасів і витрат; коефіцієнт маневреності власного капіталу; коефіцієнт постійного активу; коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів; 4) приватні показники ефективності діяльності: приватні показники оборотності: тривалість обігу позаобігових активів; тривалість обігу запасів; тривалість обігу дебіторської заборгованості.[2]

При оцінці фінансового стану підприємства на основі системи показників неминучим стає порівняння фактичного рівня показників з їхніми нормативними значеннями.

погашення кредиторської заборгованості бере на себе ТД «Укрсельхозмап». На новому підприємстві також планується створити 1500 робочих місць.

ТОВ «ХМЗ» зберіг профіль виробництва свого попередника – виготовлення сільськогосподарської техніки з подальшим розширенням спектру: жнивarki для прибирання різних культур до зернозбиральних комбайнів, ґрунтообробні машини, кормозмішувачі, розкидання добрив, пресс-подборщики, зрошувальна техніка.

Домінуюче місце в діяльності ООО «Херсонський машинобудівний завод» займає виробництво прибирального комплексу на базі модернізованої версії зернозбирального комбайна КЗС-9-1 «Славутич». У комплекс входять жнивarki для прибирання зернових, і кукурудзи різної ширини, жнивarka для прибирання сояшнику, візки для транспортування жаток, платформа-підбирач, устаткування для прибирання соломи, а також столи для прибирання рапсу і гірчиці.

Планується продовжити виробництво 8-рядних кукурудзозбиральних жаток для комбайна «Дон-1500Б», а також жаток з універсальною похилою камерою до комбайнів «Акрос» і «Дон 1500Б».

Керівництво також планує технічно переоснастити виробничі потужності підприємства за програмою фінансування з оборотних коштів підприємства на суму 9,2 млн. грн. Крім того, на створеному підприємстві розробляється пріоритетна програма підвищення якості продукції, що випускається.

Підприємство постійно удосконалює техніку, що випускається, і в даний час розробило ряд новинок, що розширюють технологічні можливості комбайна «Славутич», – семиметрову зернову жнивarkу, пристосування для прибирання рапсу і восьмирядну жнивarkу для прибирання кукурудзи.

Маркетинговим планом роботи підприємства на 2008 р. прогнозується об'єм реалізації продукції в цінах, що діють, в об'ємі 200 млн. грн. Так, в 2008 р. заплановано провести 200 зернозбиральних комбайнів КЗС-9-1 «Славутич»; 100 жаток для прибирання сояшнику ПЗС-8; 65 жаток для прибирання кукурудзи КМС-6; 235 кукурудзяних жаток КМС-8; 140 рапсових столів; 2000 дискових агрегатів АГ-2,4-20. До 2010 р. завод почне щорічно випускати близько 500 комбайнів і в такій же кількості жаток і підбирачів для комбайнів.

Подальше використання виробничих потужностей припускає залучення інвестицій в розширення номенклатури виробництва сільгосптехніки спільно з підприємствами-нерезидентами.

Так, на даний момент Китайська компанія «Дон Цзінь» (м. Харбін, провінція Хейлунцзянь) веде переговори з керівництвом ООО «Херсонський машинобудівний завод» про спільне виробництво сільськогосподарської техніки на виробничих потужностях компанії в Харбіні. Згідно заяві замдиректора ТОВ «ХМЗ», китайська сторона зацікавлена вже найближчим часом налагодити крупноузлову збірку кукурудзозбиральної техніки (збір кукурудзи в качанах).

Підстави для сумісних інтересів китайською і українською підприємств – широке розповсюдження даної сільськогосподарської культури в провінції Хейлунцзянь і

наявний позитивний досвід постачань херсонським підприємством кукурудзозбиральної техніки до Китаю раніше.

Крім того, опрацьовуються питання спільного виробництва штангових дощувальних установок барабанного типу з німецькою фірмою Beinlich, яка поставлятиме що високотехнічні комплектують (спеціальний шланг і так далі), а останнє проводитиметься українською стороною.

Все це дозволить налагодити стабільну співпрацю із споживачами, що зробіть позитивний вплив на економічні показники ТОВ «ХМЗ».

К.э.н. Полозова Т.В., Гвоздева М.Ю.

Харьковский национальный университет радиоэлектроники

ОЦЕНКА ВЕРОЯТНОСТИ БАНКРОТСТВА ПРЕДПРИЯТИЯ

Современный этап развития экономики Украины обладает рядом особенностей, таких как нестабильность (экономическая, политическая, социальная), инфляционные изменения и др. В этой цепи негативных звеньев особое место занимает неплатежеспособность или банкротство предприятий. Банкротство является результатом кризисного финансового состояния предприятия, при котором предприятие проходит путь от временной до устойчивой неспособности удовлетворять требования кредиторов.

Министерство экономики Украины приказом № 10 от 17 января 2001 г. утвердило «Методические рекомендации относительно выявления признаков неплатежеспособности предприятия и признаков действий по утаиванию банкротства, фиктивного банкротства или доведение до банкротства». Эти методические рекомендации разработаны с целью обеспечения однозначности подходов при оценивании финансово-хозяйственного состояния предприятий, выявления признаков текущей, критической или сверхкритической неплатежеспособности и признаков действий, а также для своевременного выявления формирования неудовлетворительной структуры баланса, для осуществления предупредительных мероприятий по предотвращению банкротства предприятий.

В соответствии с данными Методическими рекомендациями разработана структурно-логическая схема оценки вероятности банкротства предприятия, которая представлена на рис. 1.

Таким образом, процесс оценки вероятности банкротства предприятия состоит из двух элементов: оценки уровня неплатежеспособности предприятия и расчета коэффициента Бивера.

Рисунок 1 – Структурно-логическая схема оценки вероятности банкротства предприятия

Текущей неплатежеспособностью может характеризоваться финансовое состояние любого предприятия, если на конкретный момент через случайное стечение обстоятельств временно суммы имеющихся у него средств и высоколиквидных активов недостаточно для погашения текущего долга, который отвечает законодательному определению как невозможность субъекта предпринимательской деятельности выполнить денежные обязательства перед кредиторами после наступления установленного срока их уплаты, в том числе по заработной плате, а также выполнить обязательства относительно уплаты налогов и сборов (обязательных платежей) не иначе, как через восстановление платежеспособности.

Экономическим показателем признаков текущей неплатежеспособности ($P_{тек}$) при наличии просроченной кредиторской задолженности является разность между суммой имеющихся у предприятия средств, их эквивалентов и других высоколиквидных активов и его текущих обязательств. Отрицательный результат данной суммы свидетельствует о текущей неплатежеспособности субъекта предпринимательской деятельности.

Финансовое состояние предприятия, у которого в начале и в конце отчетного квартала наблюдаются признаки текущей неплатежеспособности, отвечает законодательному определению должника, который не способен выполнить

свои денежные обязательства перед кредиторами, в том числе обязательства относительно уплаты налогов и сборов (обязательных платежей), на протяжении трех месяцев после наступления установленного срока их уплаты.

Признаки критической неплатежеспособности, которые отвечают финансовому состоянию потенциального банкрота, присутствуют, если в начале и в конце отчетного квартала, который предшествовал представлению заявления об открытии дела о банкротстве, имеют место признаки текущей неплатежеспособности, а коэффициент покрытия (K_p) и коэффициент обеспечения собственными средствами (K_o) в конце отчетного квартала меньше их нормативных значений – соответственно 1,5 и 1,0.

Коэффициент покрытия характеризует достаточность оборотных средств предприятия для погашения своих долгов и определяется как отношение суммы оборотных средств к общей сумме текущих обязательств по кредитам банка, другим заемным средствам и расчетам с кредиторами.

Коэффициент обеспечения собственными средствами характеризует наличие оборотных средств у предприятия, необходимых для его финансовой устойчивости, и определяется как отношение разности между объемами источников собственных и приравненных к ним средств и фактической стоимостью основных средств и других необоротными активами к стоимости имеющихся у предприятия оборотных активов (производственных запасов, незавершенного производства, готовой продукции, средств, дебиторской задолженности и других оборотных активов).

Если в конце отчетного квартала хотя бы один из указанных коэффициентов (K_p или K_o) превышает свое нормативное значение или на протяжении отчетного квартала наблюдается их рост, преимущество должно предоставляться несудебным мероприятиям восстановления платежеспособности должника или его санации в процессе проведения дела о банкротстве.

Если на протяжении срока, предусмотренного планом санации должника, обеспечивается положительный показатель текущей платежеспособности и превышение нормативного значения коэффициента покрытия ($K_p > 1,5$) при наличии тенденции роста рентабельности, платежеспособность должника можно считать восстановленной (отсутствуют признаки потенциального банкротства).

Если по итогам года коэффициент покрытия меньше единицы и предприятие не получило прибыли, такое его финансовое состояние характеризуется признаками сверхкритической неплатежеспособности, когда удовлетворение признанных судом требований кредиторов возможно не иначе, как через применение ликвидационной процедуры.

Наличие признаков сверхкритической неплатежеспособности (по итогам года $K_p < 1$ при отсутствии прибыли) отвечает финансовому состоянию должника, когда он в соответствии с Законом обязан обратиться в месячный срок в арбитражный суд с заявлением об открытии дела о банкротстве, т.е. когда удовлетворение требований одного или нескольких кредиторов сделает невоз-

возможным выполнение его денежных обязательств в полном объеме перед другими кредиторами.

Если в начале отчетного периода, который предшествовал представлению заявления к арбитражному суду о нарушении дела о банкротстве, не было признаков сверхкритической неплатежеспособности, т.е. фактический коэффициент покрытия превышал единицу при нулевой или положительной рентабельности, это может свидетельствовать о наличии признаков фиктивного банкротства.

Экономическими признаками, которые свидетельствуют о доведении до банкротства, может считаться такое финансовое состояние должника, если предприятие не имело признаков сверхкритической неплатежеспособности накануне выполнения соглашений, заключенных из корыстных мотивов, или осуществления других действий, которые соответственно статье 156⁴ Уголовного кодекса Украины квалифицируются умышленными и привели к устойчивой финансовой неспособности субъекта предпринимательской деятельности.

Чтобы своевременно определить тенденции формирования неудовлетворительной структуры баланса у прибыльного субъекта предпринимательской деятельности, осуществляется систематический экспресс-анализ финансового состояния предприятия (финансовый мониторинг) с помощью коэффициента Бивера (K_B).

Признаком формирования неудовлетворительной структуры баланса является такое финансовое состояние предприятия, при котором на протяжении продолжительного времени (1,5-2 года) коэффициент Бивера не превышает 0,2, что свидетельствует о нежелательном сокращении части прибыли, которая направляется на развитие производства. Такая тенденция в конечном итоге приводит к неудовлетворительной структуре баланса, когда предприятие начинает работать в долг и его коэффициент обеспечения собственными средствами становится меньше 0,1.

Обобщая вышесказанное, этапы оценки вероятности банкротства предприятия представлены в таблице 1.

Данная методика может применяться на промышленных предприятиях разных форм собственности и различных видов деятельности, коммерческими банками в качестве дополнительного инструмента при оценке состояния заемщика, в деятельности консалтинговых фирм и аналитических центров.

Таблица 1

Математическая формализация этапов модели оценки вероятности банкротства предприятия

Этап (подэтап)	Обозначение	Расчетная формула	Условие	Диагноз (оценка состояния предприятия)
1. Оценка текущей неплатежеспособности	$\Pi_{тек}$	$\Pi_{тек} = A_{040} + A_{045} + A_{220} + A_{240} - \Pi_{620}$ где $A_{040}, A_{045}, A_{220}, A_{240}, \Pi_{620}$ – здесь и в следующих формулах ссылки на соответствующие строки актива и пассива баланса	< 0	Состояние текущей неплатежеспособности предприятия. Присваивается статус «должник»
2. Оценка критической неплатежеспособности	$\Pi_{кр}$		Если на конец отчетного квартала $K_n < 1,5$ и $K_o < 1,0$ и	Состояние критической неплатежеспособности предприятия
- коэффициент покрытия	K_n	$K_n = \frac{A_{260}}{\Pi_{620}}$	Если на начало и конец отчетного квартала $\Pi_{тек} < 0$	
- коэффициент обеспечения собственными средствами	K_o	$K_o = \frac{\Pi_{380} - A_{080}}{A_{240}}$		
3. Оценка сверхкритической неплатежеспособности (по итогам года)	$\Pi_{сверхкр}$		На конец года $K_n < 1$ и прибыль = 0	Состояние сверхкритической неплатежеспособности предприятия
4. Расчет коэффициента Бивера	K_B	$K_B = \frac{\Phi_{220} + \Phi_{260}}{\Pi_{480} + \Pi_{620}}$ где Φ_{220}, Φ_{260} – соответственно чистая прибыль и амортизация, приведенные в строках 220 и 260 формы № 2 «Отчет о финансовых результатах»; Π_{480}, Π_{620} – соответственно долгосрочные и текущие обязательства (итоги разделов III и IV), приведенные в строках 480 и 620 формы № 1 «Баланс»	На протяжении 1,5-2 лет $\leq 0,2$	Признак формирования неудовлетворительной структуры баланса. Происходит нежелательное сокращение части прибыли, которая направляется на развитие производства

розглядається як соціально-технічна, тобто в сучасному промисловому виробництві постійно взаємодіють дві підсистеми:

- технічна, включаючи не тільки машини, устаткування, всі види технології, але і управлінські знання, організаційні структури, методи виробничого планування, рівень кваліфікації і підготовки робочої сили, її професійний склад. Технічна підсистема є органічною єдністю фізичного і людського капіталу;

- соціальна – компонент сучасного промислового виробництва, важливий самостійний чинник підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства на основі одночасного підвищення якості і зниження витрат виробництва. Підсистема включає всі форми морального і матеріального стимулювання праці, стиль управління, участь робітників в процесі ухвалення управлінських рішень, організаційну культуру.

Соціально-технічна система є ключовим чинником для успіху в конкурентній боротьбі в сучасних умовах і в той же час характеризує ступінь розвитку управлінського мислення.

СЪДЪРЖАНИЕ

ИКОНОМИКИ

ИКОНОМИКАТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Слободянюк І.В., Богацька Н.М. Удосконалення методичних підходів до аналізу фінансового стану підприємства	3
Рябова О.О., Богацька Н.М. Механізм стратегічного управління інтелектуальним капіталом підприємства	5
Дегтярева Л.В., Богацька Н.М. Застосування нематеріальних активів в сучасній системі господарювання	7
Федорова Н.В. Теоретические основы использования трансфертных цен во внутривозвратных расчетах предприятия.....	9
Демидова М.А., Богданова Е.В. Анализ «стоимость-эффективность» применения оригинальных и воспроизведенных антигистаминных препаратов в лечении больных экземой	11
Акпаршева Н.В. Роль громадських організацій в розвитку підприємництва в Україні.....	15
Коленкова Н.А. Система факторов конкурентоспособности в задаче формирования стратегии международной конкуренции машиностроительных предприятий	17
Постолов Е.М. Взаимозависимость синтетических показателей деятельности промышленных предприятий и затрат на инновационную деятельность	20
Губарь І.В. Роль прибутку підприємства та основні напрямки його використання в умовах трансформації економіки	22
Магденко С.О. Концепція розробки системи показників для виміру організаційно-економічного рівня виробництва	24
Гамидуллаева Л.А. Подход к формированию и модель функционирования бизнес-инкубаторов	26
Шереметинська О.В. Вплив ліквідності оборотного капіталу на інноваційну діяльність підприємства	31
Шереметинський М.А. Визначення конкурентних переваг підприємств бурякопукрового підкомплексу АПК України.....	33
Литвинюк О.П. Характеристика факторів, що впливають на рівень конкурентоздатності хлібопекарських підприємств	34
Безруких Ю.А. Сертификация в сфере жилищного хозяйства	37

